

Калініна Л.А.,

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
культурології ВП «МФ КНУКіМ», м. Миколаїв

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНИЙ КОНТЕКСТ ФЕСТИВАЛЮ-ЛАБОРАТОРІЇ ІНКЛЮЗИВНИХ МИСТЕЦЬКИХ ПРАКТИК “ФЛІМП”

За останні роки кількість людей, що мають інвалідність, зросла в Україні приблизно на чверть. І сьогодні їх майже 3 мільйони, із яких майже 170 тисяч — діти. Ці люди, на жаль, досить часто бувають виключені з повноцінного життя громад.

Створення доступного середовища та послуг — обов’язкова умова для реалізації прав і свобод людей з інвалідністю. Відповідно до Конвенції ООН “Про права осіб з інвалідністю”, вони мають право нарівні з іншими брати участь у культурному житті, зокрема мати доступ до творів культури в доступних форматах.

Термін “соціальне” означає існування певних суспільних явищ, що становлять зміст соціальної сфери життя суспільства, в якій вирішується коло проблем, що зачіпають відповідні інтереси людей. Ці проблеми торкаються соціального становища людей, їх місця в системі суспільного розподілу праці, умов їх трудової діяльності, переміщень з одних соціальних груп в інші, їх життєвого рівня, освіти, охорони здоров’я, соціального забезпечення і т. д.

Культура охоплює та поєднує в єдино-суцільну систему все духовне життя суспільства. Поза культурою неможливе життя людини і суспільства. Кожне нове покоління починає своє життя не тільки в оточенні природи, але і в світі матеріальних і духовних цінностей, створених попередніми поколіннями.

Культура - це матеріальні і духовні цінності. Цінність – це визначення у об’єкта матеріальної або духовної реальності, позитивного або негативного значення для людини і людства. Лише для людини і суспільства речі, явища мають особливе значення, освячене звичаями, релігією, мистецтвом і культурою. Реальні факти, події, властивості не тільки сприймаються, пізнаються нами, але і оцінюються, викликаючи в нас почуття співучасті, захоплення, любові або, навпаки, почуття ненависті або презирства.

Все частіше у нашому житті ми стикаємось з таким поняттям як “інклюзія” (включення). Однак більша частина суспільства все ще залишається осторонь цього процесу. Можливо, це відбувається через доволі слабе розуміння самого терміну “інклюзія”, можливо через недостатній ідеологічний супровід, та, скоріше, через усі ці чинники разом. Досить часто це поняття “інклюзія” сприймається пересічним громадянином як певний специфічний процес.

Інклюзія – це процес збільшення ступеня участі всіх громадян у соціальному житті. Тобто, іншими словами, за своєю сутністю інклюзія – це побудова комфортного сучасного суспільства з рівними можливостями для усіх громадян, незалежно від їхніх фізичних чи психологічних особливостей.

Поняття «інклюзивний» є перехідним на шляху до створення комфортного соціального суспільства для всіх категорій населення. Зараз поняття інклюзії набуває актуальності в Україні передусім через впровадження системи інклюзивної освіти. Однак, як це часто буває, у намаганні впровадити актуальну реформу забувають про системний підхід: суспільство - це єдиний унікальний організм і будь-яке нововведення потребує ретельної підготовки. .

Складовими інклюзії як процесу є:

- створення інформаційного та культурного підґрунтя для розвитку інклюзії;
- побудова інклюзивної інфраструктури у містах та селищах;
- формування та розвиток інклюзивної культури суспільства;
- розвиток культурно-мистецької інклюзії.

Стосовно розвитку мистецької інклюзії зазначимо, що на сучасному етапі вже з'являються та існують громадські ініціативи, які знаходять підтримку держави, та існує державна програма з розвитку інклюзії в Україні.

Прикладом громадської ініціативи, яка має підтримку держави є Міський фестиваль-лабораторія інклюзивних мистецьких практик: театр, література, хореографія, анімація, дизайн, музичне, образотворче, декоративне, фото та кіно мистецтво (скорочено “ФЛІМП”) за підтримки Громадського бюджету м. Миколаєва 2019-2020 рр.

Цей Фестиваль проводиться з метою розвитку мистецького та освітнього сектору для людей з інвалідністю (без вікових обмежень) шляхом створення спільноти творчих особистостей, бо люди з особливими потребами не завжди можуть повноцінно реалізовуватися та розкривати свій творчий потенціал, але це не означає, що вони не здатні до творчості й розвитку.

Головною ідеєю Фестивалю-Лабораторії “ФЛІМП” є те, що мистецтво людей з інвалідністю повинно викликати в глядачів не жаль та співчуття, а позитив, яскраві емоції, задоволення, захват і навіть здивування.

У рамках проекту люди з інвалідністю розвивають навички інклюзивної творчої співпраці, створюють та представляють мистецькі інклюзивні роботи та власні проекти.

Організаційний комітет Фестивалю є органом, який здійснює підготовку і проведення фестивалю-лабораторії інклюзивних мистецьких практик. До його компетенції входять: розробка програми фестивалю; визначення строків проведення фестивалю; формування і затвердження складу журі за конкурсними номінаціями; визначення складу учасників фестивалю; розробка критеріїв оцінювання творчих робіт та виконавської майстерності учасників; формування та затвердження складу керівників майстер-класів; координування роботи з підготовки, організації та проведення фестивалю; підготовка та направлення листів, запрошень органам державної влади, підприємствам, установам, організаціям, фізичним особам, що підтримують та допомагають в організації фестивалю; погодження питань щодо участі у фестивалі й оформлення відповідної документації з учасниками й іншими юридичними й фізичними особами, залученими до підготовки й проведення заходу; сповіщення засобів масової інформації про дату, час, місце та програму проведення фестивалю; реалізація програми фестивалю; технічне забезпечення фестивалю; транспортне забезпечення учасників фестивалю тощо.

У Фестивалі-Лабораторії “ФЛІМП” беруть участь: талановиті та обдаровані громадяни з інвалідністю (без вікових обмежень); творчі колективи без вікових обмежень, які відроджують і популяризують самобутні форми світової та української культури, народні ремесла та фольклор, сучасні мистецькі форми; особи, які мають захворювання та вади, які прирівнюють до інвалідності; творчі колективи, окремі виконавці та майстри, які не мають інвалідності, проте їхні виступи та творчі роботи порушують та торкаються тематики толерантності, інклюзії та інтеграції людей з обмеженими можливостями та осіб, що прирівнюють до людей з інвалідністю.

У рамках Фестивалю-Лабораторії інклюзивних мистецьких практик демонструються вироби в таких жанрах і напрямках мистецтва: декоративно-прикладне мистецтво (гончарні вироби, вишивка, квілінг, вироби з пластиліну, нитяна графіка, ткацтво, гобелени, мереживо, роботи з бісеру, жіночі прикраси, паперова пластика, вироби з соломи та різних природних матеріалів); образотворче мистецтво (живопис, графіка, скульптура); фото, кіно, анімація; літературне мистецтво (авторська поезія, проза, гумор та сатира); театральне мистецтво (вистави, літературно-музичні композиції, виразне читання віршів, прозових уривків, байок, гуморесок); музичне мистецтво (вокал, інструментальне виконання, авторський спів, хоровий спів); хореографічне мистецтво; мистецтво дизайну.

Організація проведення фестивалю-лабораторії інклюзивних мистецьких практик складається з таких заходів: інформаційно-просвітницька кампанія щодо проведення заходів “ФЛІМП”; цикл воркшопів, майстер-класів для керівників колективів, волонтерів та учасників фестивалю; конкурс-огляди за визначеними номінаціями; реєстрація учасників; репетиції та узгодження порядку виступів; відкриття фестивалю; виступи учасників; виставки зразків декоративно-прикладного мистецтва,

художніх робіт; майстер-класи з хореографічного, театрального, вокального, музичного, фольклорного мистецтва; майстер-класи з декоративно-прикладного мистецтва; вшанування та нагородження учасників фестивалю; гала-концерт за участю переможців відбіркових етапів 3 грудня 2019 – 2020 р.р.; закриття фестивалю.

Фестиваль проводиться з 1 лютого по 15 грудня поточного року у місті Миколаїв. Всі учасники отримують дипломи, медалі та пам'ятні сувеніри.

Особливістю цього фестивалю є те, колектив або учасник може бути відсторонений від участі в конкурсі-огляді на будь-якому етапі за некоректну поведінку, дії або висловлювання щодо учасників конкурсу, їхніх виступів, керівників та через інші дії, які заважають проведенню конкурсу-огляду, зокрема за некоректне спілкування з членами журі тощо.

Учасників нагороджують оригінальними дипломами та сувенірами. Головною подією фестивалю «ФЛІМП» є заключний захід – «Країна ФЛІМП», в якому беруть участь кращі учасники та колективи.

Камінська М.І.,

науковий співробітник Миколаївського обласного краєзнавчого музею, м. Миколаїв

ОСВІТНІ ЕКОЛОГІЧНІ ПРОГРАМИ В РАМКАХ ПРОЄКТУ «ОСТАННІ З КАЙНОЗОЮ АБО ДИНОЗАВРИ В МУЗЕЇ»

Миколаївський обласний краєзнавчий музей разом зі збиранням та зберіганням предметів проводить активну просвітницьку роботу. Наукові співробітники створюють нові виставки, проводять екскурсії по експозиції, майстер-класи для різних категорій відвідувачів, розробляють освітні музейні програми для дітей шкільного та дошкільного віку.

Оскільки музеї все більше перетворюються на культурні центри, вони знаходять нові підходи для презентації своїх колекцій, їхньої історії, створюючи традиції, які матимуть нове значення для майбутніх поколінь і будуть актуальними для більш різноманітної сучасної аудиторії на глобальному рівні.

Багато уваги приділяють науковці МОКМ охороні навколишнього середовища та вихованню екологічної культури у відвідувачів музею. Це пов'язано з тим, що працівники музею, під час роботи, встигають опрацювати багато різної інформації про зміни, які відбуваються внаслідок глобального потепління; а також виявляють екологічні проблеми, які виникають внаслідок негативного впливу людини на природу. Екологічні проблеми Миколаївщини типові для багатьох регіонів України - це забруднення водних об'єктів, підземних вод, забруднення атмосфери, шум; поведінка з твердими побутовими відходами, управління відходами, збереження біологічного різноманіття на території області та міста.

За останні п'ять років у музеї було проведено багато екологічних акцій: щорічна дитяча конференція для школярів до Дня Чорного моря (31.10), екологічний десант на острів Флагшток (2014 р.), екодесант з висадки дерев за участю Сердцева Вадима Андрійовича (2016 р.), фотовиставка «Птахи поруч з нами» (2018р.), виставка «Природний світ та аномалії». (2019 р.), виставка до дня міста: «Зелене серце: парки та сквери Миколаєва» (2019 р.), тощо.

У вересні 2019 року команда науковців Миколаївського краєзнавчого музею стала однією з переможців грантового конкурсу Миколаївського глиноземного заводу «Місто іновачій-2019». Проєкт «Останні з кайнозою або динозаври в музеї» переміг у номінації «Місто мрії». Він був спрямований на організацію суспільно - корисної діяльності в сфері екології та захисту довкілля і став першим великим соціальним екологічним проєктом, реалізованим у нашому закладі культури. Назва «Останні з кайнозою або динозаври в музеї» обрана не випадково. Червоним рядком у проєкті проходить думка про те, що людство може опинитися, як і динозаври, на межі вимирання, якщо не буде охороняти свій дім - навколишнє середовище. Кайнозойська ера, або кайнозой – найновітніша ера геологічної історії